

Literatura

Dr. Karl Jadrníček: *Die tschechoslovakische Strafgesetzgebung in den Ländern Böhmen und Mähren-Schlesien.* Wien 1931. Manzsche Verlags- und Univ. Buchhandlung, 126 stran, 8°, cena 40 Kč. — Spis tento je vydán jako dodatek k Altmann-Jacobově komentáři rakouského práva trestního. Autor, odborový rada v ministerstvu spravedlnosti v Praze, tu podává zhuštěnou formou odchylky československého trestního práva od trestního práva rakouského. Především uvádí odchylky u jednotlivých §§ trestního zákona, pak u zákonů trestní zákon doplňujících. Při tom se však nespokojuje s pouhým otištěním zákonného textu, nýbrž tento také komentuje a uvádí souborně stanovisko nejvyššího soudu k jednotlivým otázkám, stejně jako četnou literaturu nejen knižní, ale i časopiseckou. Novely k trestnímu zákonu jsou seřazeny v pořadí Altmannova komentáře. Spis jest nejen velmi vhodnou informací o českosl. trestním právu pro cizince, ale též velice cennou příručkou našim právníkům, neboť podává souborně nynější zákonodárný stav čsl. trestního práva.

Dr. K. Gerlich.

Dr. František Štajgr: *Důkazní břemeno v civilním soudním sporu.* Knihovna Sborníku věd právních a státních, n. ř. č. 7. Praha 1931. (Bursík a Kohout.) Stran 121, cena neuvedena. — Spisovatel, kterému byla mezitím udělena *venia legendi* na Komenského universitě pro obor civilního řízení soudního, rozdělil svou speciální studii procesuální v pět kapitol. V první probírá otázky zásadní, jichž řešení ukazuje bystrost úsudku autorova, jakož i jeho znalost teoretických směrů v právnícké literatuře. Na str. 9 vytyká spisovatel normativní teorii Weyrově a Kelsenově, že právě tato teorie jmenuje normou v užším smyslu jen její druhou část («má být B») a mluví o povinnosti (v užš. sm.) též jen v tomto směru, kdežto podmíněnou její část («je-li A») nechává nepovšimnutu ve své terminologii. Autor neuvádí, z kterých spisů citovaných autorů došel k tomu přesvědčení; rozhodně ale nebere při tom náležitý ohled také na jiné normativní teoretiky (zejména Sedláčka) a na Weyrovo učení (Věd. roč. VII.) o konkretisaci normy a její aplikaci na konkrétní skutkovou podstatu. Spisovatel pak pojednává o autonomní povinnosti dokazovat, jež mu znamená dokazovati sobě samému, a o heteronomní povinnosti dokazovat, jež je mu povinností dokazovat jinému. Nejasné je tvrzení autorovo na str. 9, že žádná povinnost nevzniká bez příslušné normy (v případě povinnosti vůči sobě samému je to norma diktovaná vrozeným pudem sebezáchovy) a naopak, takže povinnost a norma jsou s tohoto hlediska jen různé stránky téhož zjevu; má proto i každá povinnost svoje zvláštní podmínky a znalost normy je znalostí též těchto podmínek. Máme za to, že mohou existovati autonomní normy (na př. etické, náboženské), které nejsou diktovány pudem sebezáchovy a dále, je-li norma výrazem povinnosti, že nelze mluvit o normě a povinnosti jako o dvou stránkách téhož zjevu. V dalším je rozebráno, co znamená dokazovat a co dokázat, dále předpoklady dokazování, komu se dokazuje a předmět dokazování. Rozdíl mezi vědeckou a soudcovskou interpretací spatřuje spisovatel v tom, že věda interpretuje a soudce aplikuje právní normy. Konečně spisovatel v úvodní kapitole vytyčuje některé pojmy, s nimiž pak dále operuje, na př. fakta a skutečnosti, skutečnosti a právní pojmy, a podává všeobecnou definici důkazního břemene. Kapitola druhá spisu pojednává o rozsahu důkazní povinnosti v platném právu. Po probrání zásad pojednává, dispoční a vyhledávací, doznání, skutečností notorických (dotyčný paragraf nadepsán: «Notorieta»), zákonných domněnek o použití cizího práva přistupuje spisovatel k pojednání o dotazovací činnosti soudcově, břemenu důkazním, volném uvážení soudce a důkazních prostředcích. Vlastní probrání otázky důkazního břemene jest obsaženo v hlavě třetí, o rozdělení důkazního břemene, hlavě čtvrté o jeho právní povaze a hlavě páté o důkazním břemenu v teorii. Přes určitou roztráštěnost výkladů jest spis velmi instruktivní, pojednává o řadě důležitých otázek sem spadajících, a to nejen

s hlediska teoretického, nýbrž také s náležitým zřetelem k praktickému uplatnění autorem podaných řešení v praxi. Dr. K. Gerlich.

Josef Chmelař: Státy, politické strany a tisk celého světa. Nákladem Orbisu v Praze, 8°, stran 503, cena 48 Kč. — Kniha tato, již před časem vyšla, podává přehled poválečného světa po stránce politicko státní členitosti a politického rozvrstvení. Vycházejíc od základních statistických dat a údajů v každém státu světa, všímá si především jeho politické povahy, jeho politických stran a tisku. Autorovi podařilo se shromáždit v tomto směru bohatý materiál o všech státech světa.

Dr. Jindřich.

Dr. J. Horák: Urbářské a příbuzné poměry na Slovensku. Praha 1932, Stát. pozemkový úřad, ss. 172 in-norm. 8°, Kč 12.—. Horákova studie vyšla původně v Právném obzoru r. 1924 a byla vydána separátně jako 3. sešit jeho knihovny. O tomto vydání bylo ve Všechnu referováno (V. 1924. 199). Tehdy referent vytkl zejména nepříznivý dojem, kterým působí historické partie studie svou neumělostí a zejména tím, že zcela ve smyslu maďarských právních teorií líčí poměry právní na Slovensku jako něco ojedinělého, zatím co právě v agrárním právu slovenském je spojitost s českými poměry historickými co největší. Jest litovati, že nebylo těchto výtek dbáno v druhém vydání, které zprvu vyšlo v Pozemkové reformě a nyní opět samostatně. Tuto nutnou korekturu je nezbytno zdůraznit, abychom zabránili omylům vskutku trapným.

Naproti tomu jest spravedlivé, aby byla vyzdvížena zásluha autora, že se odhodlal a zpracoval látku velmi těžkou a přece velice důležitou. Zatím co v českých zemích stále více se vzdalujeme historického základu, na Slovensku dosud se tato spojitost udržela a tím je důležitější takovéto podrobné zpracování, jaké nám Horák podává, pro ty, kdož obdobnému pojetí jsou již notně vzdáleni. Kromě toho Horák má velikou zásluhu, že do nového svého vydání pojal i studie o urbářském společenství, komposesorátu a kolektivním vlastnictví vůbec, které jsme se zájmem četli už v Právném obzoru a ve Slovníku veřejného práva. Tím v nynější podobě Horákova práce se stává — přes výtky svrchu uvedené — důležitou příručkou pro poznání právních poměrů na Slovensku i jejich řešení a je zároveň i vítaným zpracováním kapitoly soukromého práva, jež svou komplikovaností nijak nelze řadit mezi snadné a lehké přístupné. Ča.

Č. Kořista: Prehľad predpisov a rozhodnutí z oboru zemedelského poistenia úrazového. Nákladem Slov. pokladnice pre hospod. robotníkov v Bratislavě, 1932, fol., stran 23, cena Kč 6.—. Autor podává přehled platných předpisů, jimiž je upraveno zemědělské úrazové pojištění na Slovensku a v Podkarpatské Rusi a doplňuje jej judikaturou. Knížka je sestavena přehledně tak, aby mohla být praktickou příručkou pro každého, kdo potřebuje informace v oboru, kterým se knížka zabývá.

Dr. Jindřich.

G. Schacher: Die Nachfolgestaaten und ihre wirtschaftlichen Kräfte. Nákladem knihkupectví F. Enke ve Stuttgartě, 1932, 8°, stran 286, cena není označena. Kniha zabývá se Rakouskem, Maďarskem a Československem; pojednává o rozloze, počtu a hustotě obyvatelstva a o jeho národnostním rozdělení, hospodářských poměrech, ústavě, financích, měně, průmyslu a obchodu, o hornictví a o dopravě těchto zemí. Nás nejvíce zajímá, jak autor píše o Československu. Je zřejmo, že je o našich poměrech dobře informován a že se snaží být objektivním; až na poměrně malé výjimky se mu to také podařilo, takže možno říci, že stať o Československu podává názorný a přehledný obraz o hospodářském a kulturním životě státu. Nelze ovšem přehlédnouti, že autor se snaží na poli hospodářském i kulturním postavit Němce svým významem — aspoň v Čechách — na roveň Čechům, pomíjeje tu skutečnost, že jde o menšinu. Jest litovati, že jména obcí, pokud jsou český uvedena, byla většinou zkomolená; nelze pochopiti, že se tak mohlo státi jen nedbalou korekturou, když přece je z knihy patrné, že autor